

Näringsdepartementet
Erika Enlund
103 33 Stockholm

Stockholm

Vår referens

Dnr

2019-04-01

Pontus Lindström

N2018/05674

Remissyttrande – En anpassning av bestämmelser om kontroll i livsmedelskedjan till EU:s nya kontrollförordning

Företagarna önskar lämna följande synpunkter på departementspromemorian En anpassning av bestämmelser om kontroll i livsmedelskedjan till EU:s nya kontrollförordning (N2018/05674). De synpunkter som beskrivs nedan under ”Ställningstagande” rör endast förslaget om att i livsmedelslagen införa en bestämmelse som ger regeringen, eller den myndighet regeringen bestämmer, möjlighet att föreskriva om obligatorisk efterhandsdebitering för alla kontrollmyndigheter när det gäller planerad livsmedelskontroll. Företagarna avstår från att lämna synpunkter på övriga förslag i departementspromemorian.

Ställningstagande

Företagarna tillstyrker förslaget om att avgift för livsmedelskontroll debiteras den enskilde efter utförd kontroll och att efterhandsdebitering blir obligatorisk för alla kontrollmyndigheter.

Företagarna är Sveriges största organisation för företagare och vi företräder 70 000 företagare över hela landet och inom samtliga branscher. Under flera år har vi lyft problematiken med att företagare faktureras för livsmedelskontroll som inte genomförs, då det för den enskilda företagaren kan upplevas som både obegripligt och illegitimt.

Som departementspromemorian själv uttrycker det riskerar betalning av kontroll som utförs långt senare – eller aldrig – att undergräva legitimiteten för avgifterna och därmed för livsmedelskontrollen som sådan. Promemorian hänvisar bland annat till statistik från myndighetsrapporteringen 2016 där antalet årliga fakturor till företagen uppgick till tusentals fler än de kontrollbesök som faktiskt genomfördes. Även Statskontoret kom i en rapport 2015 fram till slutsatsen att debitering efter faktiskt genomförd kontroll är att föredra (*Avgifter i livsmedelskontrollen. Förslag på en mer effektiv avgiftsfinansiering, 2015:17*).

Runt om i Sverige har flera kommuner under flera år gått i bränschen med sin myndighetsutövning, där Rättviks kommun var först 2013 med att utmana Livsmedelsverkets riktlinjer kring den årliga kontrollavgiften. I efterhand har även myndigheten insett fördelarna och gav 2017 en hemställan åt Näringsdepartementet att utreda frågan om att införa obligatorisk efterhandsbetalning av kontrollavgifter.

För Företagarna är det således glädjande att även departementspromemorian föreslår ett obligatoriskt system med efterhandsdebitering från och med 1 januari 2020, och att de oklarheter som tidigare har funnits kring modellens rättsliga status en gång för alla kan klagöras.

Övriga synpunkter

Utöver det ställningstagande som beskrivs ovan vill Företagarna även till departementet lyfta det allmänna behovet av en mer harmoniserad avgiftsmodell för livsmedelskontroll. Vi vet sedan tidigare att så väl kommunernas timtaxa som kommunernas riskklassningsbedömning, som båda ligger till grund för avgiftens storlek, skiljer sig stort runt om i landet.¹ Timtaxans storlek är som exempel dubbelt så hög i kommunen med högst taxa jämfört med den som har lägst taxa. Företagarna anser inte att sådana skillnader är motiverade och det är tyvärr inte heller något som Livsmedelsverkets förslag på ny riskklassningsmodell ser ut att komma till bukt med, då det är kommunerna och inte myndigheten som råder över den kommunala timtaxeutformningen.

I en ny avgiftsmodell är det för Företagarna avgörande att avgiften återspeglar den faktiska kontrollen som utförs och inte påverkas av andra faktorer, till exempel det geografiska avståndet. Att kontrollfunktionen utgår långt ifrån det företag som ska kontrolleras får inte leda till högre avgift jämfört med om resvägen var kortare. Företagarna anser även att storleken på företaget också i högre grad ska påverka storleken på avgiften, där mindre företag, oavsett riskklass, får en lägre kontrollavgift än ett större företag (likt den formulering som fastslogs för myndighetsprövning i prop. 2005:/06:128 s. 169).

För att ytterligare bidra till en mer rådgivande myndighetsutövning med god service till företagen bör det långsiktiga målet vara att nivåerna för företagens avgifter hålls på en låg nivå och att en ny riskklassningsmodell inte leder till ökad administration och kostnader för företagen jämfört med i dag.

Företagarna

Patrik Nilsson

Samhällspolitisk chef

Företagarna

Pontus Lindström

Näringspolitisk expert

Företagarna

¹ Se till exempel "Livsmedelskontroll: Tillämpning, klassning, avgifter och samverkan" från Näringslivets Regelnämnd, 2016.